

Posouzení značky ČHS

Současný stav:

ČHS je organizace, jejíž počátky se datují k roku 1897, kdy vznikl první úředně uznaný horolezecký spolek, jehož činnost plně ovládali Češi.

Jazykově vychází označení horolezectví z pojetí, kdy cílem byl a je výstup na horu, na vrchol hory, které mělo velký význam ještě v 80., 90. letech minulého století, viz výstupy na osmitisícovky. V dnešní době se přesouváme k pojetí, kdy se hodnotí především obtížnost výstupové trasy, v některých případech ani nemusí být dosaženo hlavního vrcholu. Dalším pojmem používaným pro sportovní a horolezeckou činnost v horách je Alpinismus, což je původně regionálně vymezený pojem, který se rozšířil mimo Alpy.

Název „horolezecký“ dnes zastřešuje širokou škálu aktivit: horolezeckou činnost v horách (ČHS rozlišuje při hodnocení 3 kategorie: pod 6 tis. skalní, pod 6 tis. ledovcové, nad 6 tis.), sportovní lezení na skalách i umělých stěnách, tradiční lezení na skalách (u nás hlavně na pískovci), bouldering, mixy a ledy sportovního charakteru (souhrnně ledolezení) a skialpinismus. V našich podmínkách není jako součást horolezectví vnímáno lezení po zajištěných cestách – ferratách, v zahraničí tyto aktivity pod horolezectví patří, zejména pokud jsou logickou součástí cesty na horský vrchol.

Ve 3 typech aktivit máme i soutěžní pojetí s mezinárodními soutěžemi – soutěžní lezení s disciplínami obtížnost, bouldering a rychlost; ledolezení s disciplínami obtížnost a rychlost a skialpinismus s 5 disciplínami (3 individuální, 2 pro družstva).

V zahraničí je pojem Mountaineering vnímaný výrazně širěji, spadá pod něj i vysokohorská turistika, provozovaná převážně po značených, v některých místech fixně zajištěných cestách. Velká většina zahraničních horolezeckých spolků má největší podíl členů, kteří se věnují převážně vysokohorské turistice, případně „nevýkonnostní“ verzi skialpinismu. Českému chápání slova horolezectví odpovídá spíše užší anglický pojem Alpinism. Sportovnímu (nebo i tradičnímu) pojetí lezení odpovídá anglický pojem Climbing, případně Sport Climbing.

Zahraníční národní organizace se s horolezectvím, alpinismem a lezením vypořádávají ve svých názvech různými způsoby např.:

[British Mountaineering Council](#)

[Climbing and Mountaineering Belgium](#)

[Alpine Association of Slovenia](#)

[Federation of French Alpine and Mountain Clubs + French Federation of Mountaineering and Climbing](#)

[German Alpine Club](#)

[Hellenic Federation of Mountaineering and Climbing](#)

[Malta Climbing Club](#)

[Royal Dutch Mountaineering and Climbing Club](#)

[Japan Mountaineering and Sport Climbing Association](#)

[USA Climbing + American Alpine Club](#)

[Norwegian Climbing Federation + Norwegian Alpine Club](#)

[Spanish Mountain Sports and Climbing Federation](#)

[Polish Mountaineering Association](#)

[Slovak Mountaineering Union](#)

[Hungarian Mountaineering and Sport Climbing Federation](#)

[Romanian Alpine Club](#)

[Mountaineering Association of Montenegro](#)

[Armenia Alpine Club](#)

[Bulgarian Climbing and Mountaineering Federation](#)

[Air and Extreme Sports Federation of Azerbaijan](#)

[Danish Climbing Federation](#)

[Mountaineering Ireland](#)

[Kosovo Mountaineering and Alpinist Federation](#)

V posledních letech zaznamenalo obrovský rozvoj a nárůst zájmu sportovní lezení na umělých stěnách, které se stalo i olympijskou disciplínou. ČR zde má fenomenálního lezce Adama Ondru, jehož mimořádné schopnosti přesahují hranice ČR a jeho výkony přitahují pozornost i mimo komunitu lezců a horolezců.

V mladších generacích přibývá lidí, kteří lezou většinou jen na umělé stěně a na skály se podívají jen příležitostně. S větším rozšířením lezení na umělých stěnách přibývá i lidí, kteří se věnují sportovnímu lezení na dobře zajištěných skalách nebo boulderingu. Počet lidí, kteří se věnují náročnějším formám horolezectví v horách nebo tradičnímu lezení je spíše konstantní, protože se jedná o aktivitu, kterou se lze učit jen velmi pomalu v souladu s rozvojem zkušeností a mentální odolnosti. Přesto i v této oblasti patří ČR aktuálně ke světové špičce.

Většina lidí, kteří lezou převážně na umělých stěnách nebo se věnují sportovnímu lezení, nevnímá ČHS jako organizaci zastřešující lezení. Řada z nich ani neví, že ČHS spravuje prakticky všechny skály v ČR, po kterých se u nás leze a průběžně vyjednává všechny potřebné výjimky a povolení s ochranou přírody a vlastníky pozemků. Pro někoho může být odrazující samotné vnímání pojmu horolezectví jako nebezpečného sportu, který probíhá ve vysokých horách. Roli zde může hrát i určité generační vymezení se vůči tradiční organizaci.

Je zde i poměrně velká skupina lidí, pro které jsou lezecké nebo horolezecké aktivity součástí jejich životního stylu, ale ani pro ně většinou není ČHS organizací, která by s tímto životním stylem rezonovala. Většina současných členů vnímá ČHS jako něco, co tady bylo a musí být, je pro ně v něčem užitečné, ale dění v něm moc nesledují a žádné větší nadšení nebo pozitivní emoce vůči ČHS jako „svému spolku“ neprojevují. V pozvolna rostoucí členské základně je poměrně velká fluktuace – přicházejí noví členové, ale nemalá část členů každoročně odpadá.

Požadovaný stav

Stávající stav chceme zlepšit tak, aby značka i slovní označení ČHS vyvolávalo pozitivní reakci u výrazné většiny lidí, kteří se věnují všem formám lezení, horolezectví a dalším výše popsaným aktivitám a napomáhalo k vytvoření jejich pozitivního vztahu k ČHS jako k organizaci¹. Obsah toho, co značka vyjadřuje, pro ně musí být relevantní a samotná značka v nich má vyvolávat pozitivní odezvu i v rovině emocí. Praktickým důsledkem by měl být nárůst počtu členů a jejich aktivnější a pozitivní přístup ke „stavovské organizaci“.

¹ Pozn.: vztah k organizaci nezávisí pouze na názvu a značce, ale hlavně na aktivitách ČHS a nabídce služeb pro členy – zda jsou vnímány jako užitečné a potřebné a zároveň i na tom, jak dobře jsou komunikované.